

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Žinių integravimo ir perdavimo tinklas_20180423-RV

Projektas “Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų
efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant
įrodymais grįsto valdymo priemones”

Veikla Nr. 1.1.

Vilnius
2018 m.

Pagrindimas

Žinių integravimo ir perdavimo tinklo (toliau – Tinklas) aprašymas parengtas įgyvendinant projekto „Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant įrodymais grįsto valdymo priemones (Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0010)“ 1.1. veiklą “Sveikatos žinių integravimo ir perdavimų Procesų ir Tinklo sąveikos sukūrimas”.

Tinklo aprašymas parengtas remiantis:

1) projekto metu atliktu sveikatos srities viešojo valdymo institucijų gebėjimų ir poreikių tyrimu, kurio rezultatai patvirtino visų institucijų dalyvavimą rengiant politinius sprendimus, atskleidė institucijų taikomą praktiką ir gebėjimus, poreikius, bendradarbiavimo galimybes;

2) 2018 m. vasario 27 d. vykusio projekto seminaro-diskusijos rezultatais: šios diskusijos metu buvo aptartas Tinklo funkcionavimo modelis

3) 2018 m. kovo 27 d. vykusio projekto seminaro-diskusijos rezultatais: šios diskusijos metu su potencialiais Tinklo partneriais buvo aptartos Tinklo narių funkcijos, atsakomybės ir veiklos gairės;

4) kitų šalių patirtimi, Pasaulio sveikatos organizacijos įrodymais grįstos politikos tinklo (EVIPNet) metodine medžiaga ir jų siūlomu žinių integravimo ir perdavimo ciklu (1 pav.);

5) medžiaga bei žiniomis, įgytomis stažuotės į Suomijos nacionalinį sveikatos ir gerovės institutą, kuri vyko 2018 m. kovo 12-13 d.

1 pav. Žinių integravimo ir perdavimo ciklas

Tikslas, uždaviniai ir paskirtis

Tinklas kuriamas įgyvendinant projektą „Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant įrodymais grįsto valdymo priemones“ (toliau Projektas).

Pagrindinis Tinklo tikslas – diegti įrodymais grįstą sveikatos politiką.

Pagrindiniai Tinklo kūrimo uždaviniai:

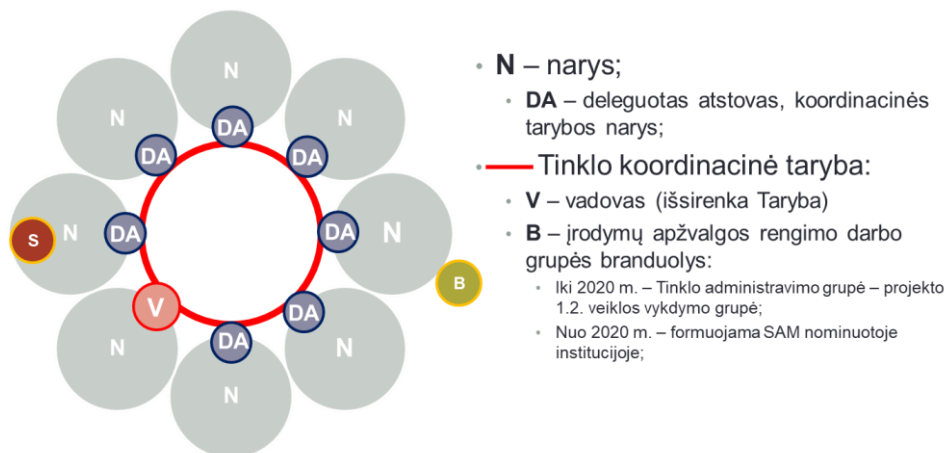
1. gerinti tyrimų įrodymų kūrimo, pritaikymo ir panaudojimo praktiką;
2. skatinti geriausių prieinamų įrodymų naudojimo procesus;
3. patraukliai pateikti ir skleisti tyrimų įrodymus;
4. skatinti nacionalinius dialogus, skirtus aptarti prioritetinius sveikatos srities iššūkius;
5. didinti įrodymų paieškos ir panaudojimo gebėjimus.

Pagrindinė Tinklo paskirtis – apjungti LR SAM ir jai pavaldžias skirtingų veiklos sričių, įvairius su sveikata susijusius duomenis valdančias ir skirtingomis kompetencijomis pasižyminčias institucijas ir suformuoti nacionalinį patariamąjį organą, kuris padėtų užtikrinti, kad sveikatos politikos sprendimai remtųsi mokslo įrodymais.

Dalyvavimas Tinklo veikloje yra savanoriškas. Tinklas aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos mokslo institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, kitais suinteresuotais subjektais.

Tinklo modelis

Tinklą sudaro Tinklo nariai – Sveikatos apsaugos ministerija (toliau SAM) ir jai pavaldžios institucijos, kurios deleguoja atstovus (pagrindinius ir pakaitinius) į Tinklo koordinacinę tarybą. Tinklo koordinacinę tarybą sudaro institucijų deleguoti atstovai ir koordinacinės tarybos vadovas, kurį išrenka Tinklo koordinacinė taryba. Viename iš Tinklo narių suformuojamas Tinklo sekretoriatas. Taip pat viename iš Tinklo narių suformuojamas įrodymais grįstų apžvalgų (mokslo įrodymų santraukų) rengimo darbo grupės branduolys.

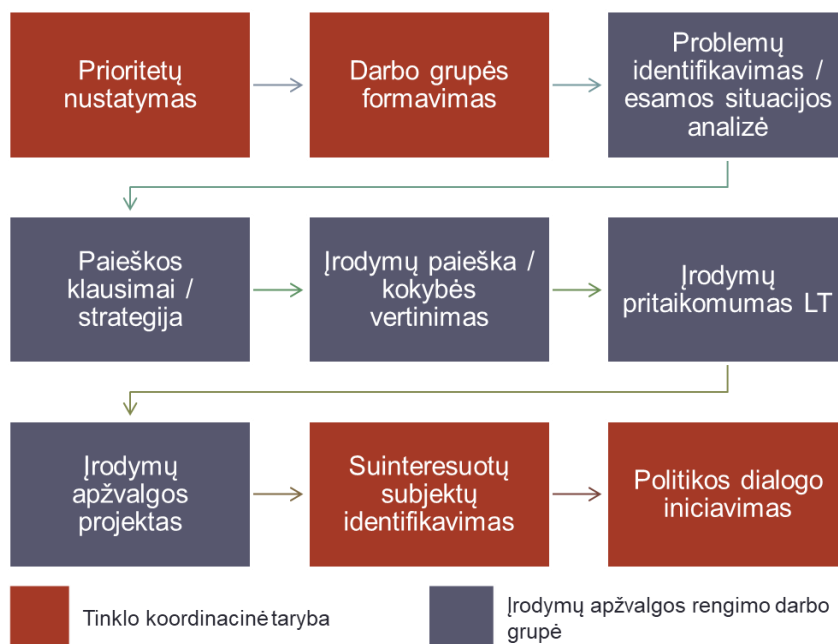
2 pav. Žinių integravimo ir perdavimo Tinklo modelis su Tinklo koordinacine taryba

Funkcijos ir atsakomybės

1. Institucijų dalyvavimas Tinkle yra savanoriškas.
2. Tinklo nariai – LR SAM ir jai pavaldžios institucijos – deleguoja pagrindinius ir pakaitinius narius į koordinacinę Tinklo tarybą. Be to, esant poreikiui (pagal nagrinėjamą temą) skiria ekspertus (ne koordinacinės Tarybos deleguotus atstovus), kurie dalyvauja įrodymais grįstos apžvalgos rengimo darbo grupės veikloje.
3. Tinklo koordinacinė taryba dalyvauja identifikuojant spręstinas sveikatos problemas bei nustatant prioritetus, taip pat planuoja Tinklo veiklą ir koordinuoja įrodymais grįstų apžvalgų rengimą: formuoja darbo grupę ir siūlo ekspertus įrodymais grįstų apžvalgos rengimui, vertina parengtus įrodymais grįstų apžvalgų projektus, inicijuoja politikos dialogus, stebi sprendimų įgyvendinimą Tinklo koordinacinės tarybos vadovą Projekto įgyvendinimo metu nominuoja Projekto vykdytojas – Sveikatos apsaugos ministerija, o Projektui pasibaigus – jį renka Tinklo koordinacinė taryba.
4. Įrodymais grįstos apžvalgos rengimo darbo grupės branduolys, bendradarbiaudamas su ekspertais ir kitais suinteresuotais subjektais / asmenimis sudaro įrodymais grįstos apžvalgos rengimo darbo grupę ir rengia įrodymais grįstos apžvalgos projektą – atlieka esamos situacijos Lietuvoje analizę, geriausių prieinamų mokslo ir kitų įrodymų paiešką, suformuoja galimus problemų sprendimo būdus, įvertina pasiūlytų problemos sprendimų įgyvendinimo aspektus Lietuvoje. Projekto vykdymo metu įrodymais grįstų apžvalgų rengimo darbo grupės branduolį sudarys Projekto 1.2. veiklos vykdymo grupės specialistai, o Projektui pasibaigus, branduolys bus formuojamas viename iš Tinklo narių.

Tinklo veiklos gairės

Tinklo funkcijų vykdymą užtikrina Tinklo koordinacinė taryba ir Įrodymais grįstų apžvalgų rengimo darbo grupė (3 pav.).

3 pav. Tinklo veiklos gairės

Prioritetus nustato Tinklo koordinacinė taryba, kuri reitinguoja Tinklo narių pasiūlytas spręstinas sveikatos problemas, atsižvelgiant į šiuos aspektus:

- Tinklo koordinacinės tarybos narių siūlymus;
- Realios situacijos padiktuotą poreikį pokyčiams („iš apačios į viršų“);
- Nacionalinius dokumentus: LRV programą ir jos įgyvendinimo planą, Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros 2016-2023 metų plėtros programą; LR SAM strateginį veiklos planą („iš viršaus į apačią“);
- Sveikatos statistikos duomenis (HI, Statistikos departamentas);
- Tarptautinių organizacijų duomenis (PSO, Eurostat, EBPO ir kt.).

Konkretūs prioritetų nustatymo kriterijai bus aptarti ir patvirtinti įgyvendinant Projekto 1.2. veiklą.

Tinklo koordinacinė taryba balsuoja, išreitinguoja ir tvirtina prioritetus.

Pasirinktiems prioritetams nagrinėti suburiama įrodymais grįstos apžvalgos rengimo grupė, susidedanti iš įrodymais grįstos apžvalgos rengimo branduolio, Tinklo narių ekspertų, kitų institucijų, suinteresuotų subjektų ekspertų / atstovų (akademikų, praktikų). Įrodymais grįstos apžvalgos rengimo grupė:

- Įvardija pagrindines problemas, susijusias su nustatytais prioritetais, problemoms nustatyti naudojamas problemų medis;
- Atlieka esamos situacijos Lietuvoje analizę – renkami statistiniai duomenys bei informacija iš Lietuvoje atliktų tyrimų, mokslo straipsnių, įvairių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų parengtų ataskaitų;
- Parengia mokslo įrodymų paieškos klausimus ir paieškos strategiją, kurią derina su Tinklo koordinacine taryba;
- Atlieka įrodymų paiešką, vertina mokslo įrodymus, vertina įrodymų pritaikomumą Lietuvoje;
- Nustato galimus problemos sprendimo būdus (jų naudą, galima žalą, išlaidas, pagrindinius sprendimo būdų elementus, suinteresuotų subjektų požiūrį ir patirtis);
- Įvertina sprendimų įgyvendinimo barjerus ir galimybes;
- Rengia įrodymais grįstos apžvalgos projektą, kurį teikia Tinklo koordinacinei tarybai;
- Pagal gautas pastabas tikslina įrodymais grįstą apžvalgą.

Parengtą įrodymais grįstą apžvalgą peržiūri ir vertina Tinklo koordinacinės tarybos nariai bei išoriniai ekspertai (pasitelkiami tik įrodymais grįstos apžvalgos projekto vertinimui).

Tinklo koordinacinė taryba identifikuoja galimus suinteresuotus subjektus politiniam dialogui, kurio metu pristatomas parengtas įrodymais grįstos apžvalgos projektas, bei diskutuojama šiais aspektais:

- Aptariami įvairūs veiksniai, kurie gali daryti įtaką sprendimų priėmimui, susijusiam su aptariama problema;
- Aptariami subjektų, kurie priims sprendimus, susijusius su iškelta problema arba bus įtakoti priimtų sprendimų, požiūriai ir patirtys;
- Identifikuojami kiti žingsniai (pavyzdžiui, mokslo įrodymų santraukos taisyimas).

Tinklo koordinacinė taryba kartu su Sveikatos apsaugos ministerija iniciuoja politikos dialogą.

Pagrindiniai Tinklo procesai

Tinklo veiklą sudaro pagrindiniai, pagalbiniai ir vadybiniai procesai (1 lentelė)

1 lentelė. Tinklo veiklos procesai : pagrindiniai (pažymėti rausva spalva), pagalbiniai (pažymėti žalia spalva), vadybiniai (pažymėti mėlyna spalva)

Nr.	Proceso veiksmo pavadinimas	Proceso veiksmo aprašymas	Rezultatai	Atsakingi asmenys	Pastabos
1	Tinklo koordinacinės tarybos sudarymas	Tinklo nariai deleguoja atstovus (pagrindinius ir pakaitinius) į Tinklo koordinacinę tarybą. Koordinacinė taryba patvirtinama Sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Projekto įgyvendinimo metu – tuo pačiu įsakymu paskiriamas jos vadovas (SAM atstovas) ir pavaduotojas	Patvirtinta Tinklo koordinacinė taryba	Tinklo sekretoriatas	Pasikeitus Tinklo nariams, atnaujinamas jų sąrašas
2	Tinklo vadovo išrinkimas (po Projekto)	Pasibaigus Projektui Tinklo koordinacinės tarybos nariai posėdyje balsuodami išrenka Tinklo koordinacinės tarybos vadovą (toliau – Tinklo vadovas) ir pavaduotoją	Išrinktas koordinacinės Tinklo tarybos vadovas	Tinklo koordinacinės tarybos nariai	
3	Prioritetų nustatymas – Tinklo veiklos planavimas	Tinklo vadovas inicijuoja Tinklo koordinacinės tarybos išplėstinę diskusiją seminarą, kurios metu aptariamos prioritetingos sveikatos politikos sritys, reikalaujančios pokyčių. Po diskusijos-seminaro organizuojamas Tinklo koordinacinės tarybos posėdis, kuriame patvirtinami prioritetai.	Nustatyti prioritetai.	Tinklo vadovas ir Tinklo koordinacinės tarybos nariai	

Nr.	Proceso veiksmo pavadinimas	Proceso veiksmo aprašymas	Rezultatai	Atsakingi asmenys	Pastabos
4	Įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupės formavimas	Kiekvienam nustatytam prioritetui nagrinėti suburiama įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupė. Atsižvelgiant į prioritetų tematiką Tinklo narių prašoma deleguoti jų institucijos asmenis, kurie galėtų būti ekspertai įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupėje. Įvertinamas ir inicijuojamas kitų suinteresuotų subjektų / asmenų įtraukimas į įrodymų santraukos rengimo grupę.	Sudaryta grupė įrodymų apžvalgos rengimui.	Tinklo vadovas ir Tinklo koordinacinės tarybos nariai	
5	Problemų identifikavimas	Įvardijamos pagrindinės problemos, susijusios su nustatytais prioritetais, problemoms nustatyti naudojamas problemų medis.	Nustatytos pagrindinės problemos	Įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupė	
6	Esamos situacijos analizė	Atliekama esamos situacijos Lietuvoje analizė – renkami statistiniai duomenys bei informacija iš Lietuvoje atliktų tyrimų, mokslo straipsnių, įvairių institucijų ir nevyriausybinų organizacijų parengtų ataskaitų.	Atlikta esamos situacijos Lietuvoje analizė	Įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupė	
7	Įrodymų paieška	Įrodymų apžvalgos rengimo grupė atlieka geriausių prieinamų įrodymų paiešką. Įrodymų paieškai atlikti suformuojami paieškos klausimai bei paieškos strategija. Paieškos klausimai ir strategija aptariama su Tinklo vadovu. Įrodymų apžvalgos rengimo grupės nariai renka svarbius įrodymus ir vertina jų kokybę. Įvertinamas rastų įrodymų pritaikomumas Lietuvoje (remiantis visuomenės vertybėmis ir įsitikinimais, suinteresuotų subjektų įtaka, instituciniais apribojimais bei egzistuojančiu finansavimu).	Parengti paieškos klausimai ir paieškos strategija Atlikta įrodymų paieška. Įvertinta gautų įrodymų kokybė. Nustatytas įrodymų pritaikomumas Lietuvoje. Atrinkti geriausi prieinami įrodymai.	Įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupė	
8	Paieškos klausimų ir strategijos aptarimas	Parengti paieškos klausimai ir strategija aptariami koordinacinės Tinklo tarybos posėdžiuose.	Aptarti paieškos klausimai ir paieškos strategija	Tinklo vadovas ir Tinklo koordinacinės tarybos nariai	Įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupė pagal gautas pastabas tikslina

Nr.	Proceso veiksmo pavadinimas	Proceso veiksmo aprašymas	Rezultatai	Atsakingi asmenys	Pastabos
					paieškos klausimus ir paieškos strategiją.
9	Įrodymų apžvalgos projekto rengimas	Rengiama Įrodymų apžvalga, kuri apima: 1. iškeltą problemą, jos pagrindimą, 2. situacijos Lietuvoje analizę, 3. galimus problemos sprendimo būdus remiantis mokslo įrodymais ir kitų šalių patirtimi (nauda, galima žala, išlaidos, pagrindiniai sprendimo būdų elementai, suinteresuotų subjektų požiūris ir patirtys), sprendimų įgyvendinimą (barjerai, galimybės).	Parengtas įrodymų apžvalgos projektas	Įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupė	
10	Parengtos įrodymų apžvalgos projekto vertinimas	Parengtas įrodymų apžvalgos projektas svarstomas koordinacinės Tinklo tarybos ir išorinių ekspertų pasitarimuose.	Įvertintas įrodymų apžvalgos projektas	Tinklo vadovas ir Tinklo koordinacinės tarybos nariai	Įrodymų apžvalgos rengimo darbo grupė pagal gautas pastabas tikslina mokslo įrodymų santraukos projektą.
11	Politikos dialogo organizavimas	Tinklo koordinacinė taryba identifikuoja galimus suinteresuotus subjektus politiniam dialogui, kurio metu pristatoma parengtas mokslo įrodymų santraukos projektas. LR SAM inicijuoja politikos dialogus.	Identifikuoti potencialūs politikos dialogo dalyviai; Inicijuotas politikos dialogas	Tinklo koordinacinė taryba; LR SAM	
12	Politikos dialogo pagalbininko skyrimas	Skiriamas asmuo – politikos dialogo pagalbininkas. Kvalifikuotas ir neutralus pagalbininkas yra svarbus siekiant užtikrinti įsitraukimą, teisingumą ir užtikrinti politikos dialogo principus. Konkretus pagalbininko vaidmuo yra: 1. paaiškinti dialogo tikslą, tikslus ir lūkesčius; 2. parengti skirtingas nuomones, vertybes ir įsitikinimus, kartu skatinti dialogo dalyvių įsitraukimą į dialogą; 3. prireikus įsikišti ir prižiūrėti, kad dalyviai laikytųsi darbotvarkės ir tikslų.	Paskirtas politikos dialogo pagalbininkas	Tinklo koordinacinė taryba	

Nr.	Proceso veiksmo pavadinimas	Proceso veiksmo aprašymas	Rezultatai	Atsakingi asmenys	Pastabos
13	Politikos dialogas	<p>Pagrindiniai suinteresuoti subjektai diskutuoja apie įrodymų santraukoje nagrinėtą problemą bei siūlomus sprendimus.</p> <p>Dialogas skirtas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aptarti įvairius veiksnius, kurie gali daryti įtaką sprendimų priėmimui, susijusiam su aptariama problema; 2. aptarti subjektų, kurie priims sprendimus, susijusius su iškelta problema arba bus įtakoti priimtų sprendimų, požiūrius ir patirtis; 3. identifikuoti sekančius žingsnius. 	Įvykęs politikos dialogas	Tinklo koordinacinė taryba; LR SAM; Politikos dialogo pagalbininkas.	Dalyvauja kiti suinteresuoti subjektai / asmenys: Mokslo institucijos, Nevyriausybinės organizacijos, visuomenininkai, kitų sektorių institucijos / jų atstovai.
14	Viešinimas ir visuomenės informavimas	Atliekamas įvykusio politikos dialogo rezultatų viešinimas. Inicijuojamas visuomenės informavimas apie parengtą įrodymų santrauką bei įvykusį dialogą spaudoje, televizijoje, internete, renginiuose ir kt.	Atliktas viešinimas ir visuomenės informavimas	Tinklo koordinacinė taryba; Tinklo sekretoriatas	
15	Sveikatos politikos įgyvendinimo palaikymas		Įgyvendintas problemos sprendimas	LR SAM arba LR SAM nominuota institucija	
16	Stebėseną ir vertinimas	Tinklo nariai reguliariai stebi ir vertina procesus ir pasiektus rezultatus, vertina ar Tinklo pasiūlytos intervencijos lėmė pasikeitimus. Stebėseną ir vertinimas leidžia Tinklo nariams suprasti ar vykdomas veiklas reikia tęsti, keisti ar nutraukti.	Įvertinta Tinklo veikla, procesai ir pasiekti rezultatai	Tinklo koordinacinė taryba	

